

Основними принципами самостійної роботи є комплексність, системність та безперервність процесу підготовки, а також відповідність завдання джерелам інформації.

До основних видів самостійної роботи студентів з фінансового менеджменту, на наш погляд, слід віднести:

— набуття професійного досвіду в процесі проходження виробничої практики;

— робота з літературними джерелами з окремих тем дисципліни, написання доповіді, рефератів, есе на актуальні та дискусійні теми;

— індивідуальні розрахункові завдання ґрунтовані на фактичних матеріалах окремих підприємств, аналіз статистичних даних та складання моделей, аналітична і дослідницька робота;

— участь в наукових конференціях семінарах, круглих столах, колоквиумах;

— робота над вирішенням ситуаційних задач, рольові ігри, тренінги.

Введення такої форми самостійної роботи передбачає відповідної реорганізації форм контролю. Так, на першому занятті викладач ознайомлює студентів з видами самостійної роботи та системою їх оцінки, допомагає скласти графік виконання роботи та строки представлення на перевірку викладачеві.

Використання самостійної роботи, яка узгоджена із забезпеченням навчальною літературою дозволяє відступити від загального тандема «лекція — практика». Завдання викладача полягає в зацікавленні студента даною дисципліною, допомога в орієнтації у великих масивах інформації та систематизація її, розгляд проблемних питань та багатоваріантних рішень. Оптимізація методів навчання, впровадження в навчальний процес нових технологій навчання, активне використання інформаційних технологій допомагають студенту в зручний для нього час засвоїти навчальний матеріал.

Отже, самостійна робота покликана формувати активну творчу особистість, яка готова до постійного професійного зростання та адаптації до швидкозмінних вимог національного та світового ринку праці.

*В. В. Сгадова, канд. пед. наук, доц.,
кафедра педагогіки та психології*

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЇХ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Важливою проблемою не лише вітчизняної системи вищої освіти є підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців. Її реалізація значною мірою залежить від створення у вищій школі такої системи навчання, яка здатна забезпечити освітні потреби кожного студента відповідно до його нахилів, можливостей, інтересів, бажань. Це потребує перегляду цілісного освітньо-виховного процесу, запровадження гуманістичної парадигми професійної освіти. Саме гуманістично орієнтована освіта створює умови у вищій школі для індивідуального розвитку студента, задоволення його природних потреб у розвитку, суб'єктивного самовизначення й самореалізації, самопізнання й постійного самовдосконалення, актуалізації своїх можливостей у дії.

В основі цієї парадигми лежить визнання індивідуальності й самоцінності будь-якої людини, її розвиток як індивіда, якому притаманний свій неповторний суб'єктний досвід. Виходячи з філософського розуміння людини як неповторної унікальної цілості, як джерела власної активності і творчості, вона сама може і повинна визначати цілі і цінності свого життя, детермінувати власний розвиток. Основне завдання викладача — надати студентові своєчасну допомогу в самоактуалізації, тобто виявленні і розвиткові природних нахилів, самоствердженні.

Основним принципом такого навчання є визнання студента як центрального суб'єкта, що інтегрує і організовує свій процес освіти. У зв'язку з цим особливо актуальною є нині необхідність впровадження в систему навчання індивідуального підходу.

Запровадження індивідуального підходу у навчальний процес передбачає дослідження з використанням зазвичай таких його методів, як анкетування і дидактичне тестування індивідуальних особливостей кожного студента та їх урахування у побудові системи навчання. Це є підґрунтям для надання викладачем індивідуально зорієнтованої допомоги студентам в усвідомленні власних потреб, інтересів, цілей учення; здійснення педагогічної підтримки у їх творчій самореалізації, рефлексії; створення умов для реалізації природних здібностей і можливостей студентів, подальшого розумового розвитку і гармонійного вдосконалення структури особистості.

Виділяють наступні складові професійної підготовки: зміст, форми та методи навчання.

Зміст професійної підготовки має забезпечити інтеграцію системи знань, умінь та навичок, якими володіє суб'єкт навчання (особистісний досвід) з тією системою знань, умінь і навичок, якими він повинен оволодіти (професійний досвід). Зміст навчальної діяльності студентів повинен включати процедури самопі-

знання, саморозвитку, самовдосконалення, самоорганізації. Процес навчання розробляється таким чином, щоб підвищувалась вірогідність переживання студентом особистісного успіху.

Варіативне застосування форм та методів повинно сприяти репрезентації студентом набутого досвіду в процесі професійної підготовки, що дає можливість для вибору тих форм і методів навчання, які дають змогу студентові максимально реалізувати свій особистісний потенціал.

Важливою умовою реалізації індивідуального підходу є використання інноваційних методів та форм, зокрема: кредитно-модульного навчання, рейтингового навчання, проблемно-пошукового навчання, методу автоматизованого тестування знань студентів, дистанційного навчання.

У зв'язку з цим розробка типових програм змістових модулів, посібників та практикумів для аудиторної та самостійної позааудиторної роботи доцільно здійснювати із адаптуванням їх до індивідуальних особливостей, цілей та потреб студентів.

Ю. К. Семениченко, канд. екон. наук, доц.,
кафедра обліку в кредитних і бюджетних установах
та економічного аналізу

ВАЖЛИВІСТЬ ОСОБИСТІСНОГО ПІДХОДУ СТУДЕНТІВ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ АУДИТОРНОЇ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗА ДИСЦИПЛІНАМИ БАНКІВСЬКОГО СПРЯМУВАННЯ

При вивченні таких дисциплін кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу, як «Облік в банках», «Банківські операції», «Банківський менеджмент», «Управлінський облік і аналіз в банках», «Організація обліку в банках» одним із стрижнів навчального процесу являється особистісний підхід студентів. Банк — специфічне підприємство, діяльність в якому підлягає ретельній організації і суворому контролю. Складність процесів, що відбуваються в сучасних українських банках, впливають на розвиток економіки. В свою чергу на розвиток банків впливають зовнішні фактори, такі як вибори, загострення відносин з основними стратегічними партнерами України, загальне положення на світових валютних ринках і фондових біржах. Тому знання процесів, які відбуваються в банківській сфері, відслідковування тенденцій, знання основних процедур банківських